

Sygn. akt X U 153/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu Wydział X Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Szajner

Protokolant: Monika Biegańska

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2016r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania J. M.

od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w województwie (...)

z dnia 05 grudnia 2014r. **znak:** (...). (...)

w sprawie J. M.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi d/s Orzekania o Niepełnosprawności w województwie (...)

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni J. M. wniosła **odwołanie** od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. z dnia 5 grudnia 2014 r., znak (...). (...), uchylające orzeczenie organu I instancji i odmawiające zaliczenia wnioskodawczyni do wyższego niż lekkiego stopnia niepełnosprawności i domagała się jej zmiany poprzez nadanie jej umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

W uzasadnieniu odwołania, wnioskodawczyni podniosła, iż wydane orzeczenie nie uwzględnia w pełni jej sytuacji zdrowotnej i zawodowej w kontekście wykonywanej pracy przy komputerze w wymiarze 8 godzin. Wnioskodawczyni jest w praktyce osobą jednooczną a jej lewe oko nie podlega w zasadzie korekcie; choruje także na jaskrę co dotyczy obojga oczu. Ma także kłopoty z regulowaniem ciśnienia wewnątrzgałkowego, pomimo stosowania leków. Zaskarżone orzeczenie nie uwzględnia możliwości pracy odpowiednio do stanu zdrowia, przy którym wskazany byłby skrócony wymiar czasu pracy, jak również nie uwzględnia potrzeby dłuższej codziennej regeneracji po pracy wskazanej także ze względu na wiek, gdyż jest ona coraz powolniejsza, podczas gdy zmęczenie i zakłócenia koncentracji następują coraz szybciej. Dla orzeczenia określonego stopnia niepełnosprawności decydujący jest nie wymóg literalnego spełniania kryteriów ale wpływ schorzenia na możliwość wypełniania ról społecznych.

W odpowiedzi na odwołanie, organ – Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., wniosł o jego oddalenie, z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy zarzucił, iż skład orzekający stwierdził, że werdykt organu I instancji jest sprzeczny z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie odmowy ustalenia niepełnosprawności,

wobec czego ustalił u wnioskodawczynie lekki stopień niepełnosprawności. Stopień sprawności organizmu wnioskodawczynie w świetle obowiązujących przepisów prawa, nie daje podstaw do zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

W myśl definicji ustawowej dla ustalenia niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym niezbędne jest stwierdzenie u danej osoby naruszenia sprawności organizmu oraz 1) niezdolności do pracy lub zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej, albo 2) konieczności czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Biorąc pod uwagę dokumentację medyczną sprawy oraz ustalenia będące wynikiem bezpośredniego badania, wymogi ustawowe nie zostały spełnione.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie J. M. urodziła się (...)

W orzeczeniu z dnia 18 września 2014 r., Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności we W. postanowił nie zaliczyć wnioskodawczynie do żadnego stopnia niepełnosprawności.

W dniu 15 października 2014 r. wnioskodawczynie złożyła odwołanie od powyższego orzeczenia organu I instancji.

Po rozpatrzeniu odwołania i poddaniu badaniom lekarskim, Wojewódzki Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., orzeczeniem z dnia 5 grudnia 2014 r., uchylił zaskarżone orzeczenie w całości i zaliczył wnioskodawczynię do lekkiego stopnia niepełnosprawności; symbol przyczyny niepełnosprawności O4-O, przyjmując, iż niepełnosprawność istnieje od 26 roku życia, ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 14.08.2014 r. a orzeczenie wydaje się do 31 grudnia 2016 r. Wskazał także iż dla wnioskodawczynie przewidziane winno być odpowiednie zatrudnienie- praca jak dla osoby jednoocznej.

Dowód: akta orzecznicze wnioskodawczynie (załącznik).

U wnioskodawczynie rozpoznano stan po centralnym zapaleniu siatkówki i naczyńówki oka lewego, jaskrę przewlekłą obu oczu, początkowe zmętnienie soczewek obu oczu, krótkowzroczność z małym astygmatyzmem obu oczu, starczowzroczność, stan po toksoplazmozie wrodzonej oka lewego. Ostrość wzroku w oku prawym do dali i bliży jest dobra do korekcji. Pole widzenia tego oka wykazuje niewielkie zmiany, odpowiadające zmianom jaskrowym w tarczy nerwu wzrokowego, a ciśnienie śródgąłkowe jest w normie po leku przeciwjaskrowym. Ostrość wzroku oka lewego jest znacznie upośledzona do dali i bliży w korekcji. W polu widzenia występują zmiany odpowiadające rozległej bliźnie pozapalnej w tylnym biegunie gałki. Ciśnienie śródgąłkowe jest unormowane po leku. Stosowana farmakologiczna terapia przeciwjaskrowa skutecznie stabilizuje ciśnienie śródgąłkowe i przeciwdziała zmianom jaskrowym w obrębie nerwów wzrokowych- nie operowana okulistycznie, nie laserowana. Występuje zaburzenie obuocznego widzenia i przeciwwskazania do pracy w której widzenie obuoczne jest niezbędne- jak praca na wysokości i przy maszynach w ruchu oraz ciężka praca fizyczna (jaskra).

Dowody: opinie biegłych lekarzy okulistów: E. K. z 20.05.2015 r. i uzupełniającej z 1.10.2015 r. (k.12-13; 29) oraz J. O. z 21.03.2016 r. i 20.05.2016 r. (k.49 i 52).

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczynie żądała zmiany orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. z dnia 5 grudnia 2014 r. przez zaliczenie jej do grupy osób niepełnosprawnych w stopniu co najmniej umiarkowanym.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 r., nr 12, poz. 721 ze zm.) rozróżnia trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. W myśl art. 4 ust. 3 w/w artykułu, do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaka wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Z kolei art. 4 ust. 2 ustawy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Zatem zaliczenie do któregośkolwiek stopnia niepełnosprawności wymaga spełnienia przesłanek warunkujących jego otrzymanie, które zostały zdefiniowane w art. 4 wyżej wskazanej ustawy.

Wobec medycznej natury okoliczności spornych, które były istotne dla rozpoznania niniejszej sprawy, ich wyjaśnienie, wymagało wiadomości specjalnych i musiało znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłego sądowego.

Powołani w sprawie biegli sądowi z zakresu okulistyki rozpoznali u wnioskodawczyni w szczególności stan po centralnym zapaleniu siatkówki i naczyńówki oka lewego, jaskrę przewlekłą obu oczu, początkowe zmętnienie soczewek obu oczu, krótkowzroczność z małym astygmatyzmem obu oczu, starczowzroczność, stan po toksoplazmozie wrodzonej oka lewego.

Każdy z powołanych biegłych stwierdził, iż stopień zaawansowania rozpoznanych schorzeń nie uzasadnia przyjęcia iż wnioskodawczyni jest niepełnosprawna w stopniu umiarkowanym.

W ocenie biegłych orzeczenie odzwierciedla stan rzeczywisty i jest zgodne z obowiązującymi przepisami i tym są należy uznać za zasadne orzeczenie (...) z dnia 5 grudnia 2014 r.

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego na podstawie dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach (...) i aktach przedmiotowej sprawy, które zostały sporządzone przez podmioty profesjonalne i uprawnione oraz których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Odnosząc się do opinii biegłych sądowych Sąd uznał za wiarygodną opinię sporządzoną w toku niniejszego postępowania przez biegłych sądowych. W ocenie Sądu, wydane w sprawie opinie biegłych sądowych są rzetelne, racjonalne, wewnętrznie spójne, logiczne, oparte na dokumentacji medycznej zarówno zgromadzonej w aktach orzeczniczych jak i przedstawianych przez wnioskodawczynię i Sąd w pełni podzielił dokonane w nich ustalenia, w szczególności że wnioskodawczyni jest niepełnosprawna w stopniu lekkim, zatem orzeczenie organu orzekające o niepełnosprawności było zasadne.

W ocenie Sądu biegli jednoznacznie jasno i precyzyjnie wskazali wnioskodawczyni w szczególności iż – schorzenie, które spowodowało istotne zaburzenie widzenia oka lewego i tym samym zaburzenie obuocznego widzenia zostało zdiagnozowane w 1978 r. i stan taki został „wniesiony do zatrudnienia”, rozpoznana w 1990 r. jaskra jest stabilna i do tej pory nie wymagała oprócz farmakologicznego innego leczenia przeciwjaskrowego. Zmęczenie oczu podczas pracy jest kwestią normalną i obejmuje wszystkich ludzi, jest niewymierne, a różne czynniki powodują zmęczenie oczu. Męczenie się oczu jest rezultatem starzenia się organizmu a nie wynikiem choroby oczu. Wnioskodawczyni po przebytej w dzieciństwie toksoplazmozie źle widzi na oko lewe- oko prawe jest okiem zdrowym z pełną ostrością wzroku (jaskra jest prawidłowo leczona i nie wpływa negatywnie na stan oka)

Zdaniem Sądu, brak jest podstaw do zanegowania takiego stanowiska biegłych. Tym bardziej, że wydana opinia przez biegłych sądowych zawiera pełne i jasne uzasadnienie, uwzględniające rozpoznane u wnioskodawczyni schorzenia i stopień ich nasilenia po przeprowadzonym leczeniu. Biegli sądowi obowiązani są zaś orzekać zgodnie z wiedzą

medyczną, posiadanymi kwalifikacjami i obowiązującymi przepisami. Zatem ich pole orzekania nie jest ograniczone żadnymi dodatkowymi kryteriami, poza obowiązującymi przepisami. Dlatego zdaniem Sądu, sporządzonej przez biegłych opinii, nie można odmówić rzetelności i fachowości co do medycznej oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni, w odniesieniu do obowiązujących przepisów. Tym bardziej, że są to specjaliści z dużym doświadczeniem medycznym i stażem orzeczniczym.

Wydający w sprawie opinię biegły sądowy jest lekarzem niezależnym od stron i nie ma żadnego powodu, aby orzekać na korzyść którejkolwiek ze stron. Zgodnie z art. 282 § 2 k.p.c. w związku z art. 283 § 2 k.p.c. biegły sądowy wydający opinię w niniejszej sprawie złożył przed objęciem funkcji przysięgę, którą jest związany. Sąd nie znalazł podstaw do zanegowania bezstronności biegłego, jak i jego rzetelności przy wydaniu opinii. Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przymiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków.

Warto tutaj przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego ujęty w wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (I PR 148/90, OSP 1991/11/300) stwierdził, iż „Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń”.

Zgodnie z art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. ***Samo niezadowolone stron z opinii biegłych nie uzasadnia jednak zażądania dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych.***

O rozstrzygnięciu sprawy i ocenie stanu zdrowia nie może w żaden sposób przesądzić ***subiektywne przekonanie wnioskodawczyni*** o rozmiarze schorzeń, rodzaju dolegliwości i ich wpływu na funkcjonowanie zawodowe, lecz obiektywna wszechstronna ocena biegłych lekarzy sądowych.

Sąd, w ramach zastrzeżonej dla niego swobody, decyduje, czy ma możliwość oceny dowodu w sposób pełny i wszechstronny, czy jest w stanie prześledzić jego wyniki oraz - mimo braku wiadomości specjalnych - ocenić rozumowanie, które doprowadziło biegłego do wydania opinii. Sąd czyni to zapoznając się z całością opinii, tj. z przedstawionym w niej materiałem dowodowym, wynikami badań przedmiotowych i podmiotowych. Wszystko to, a nie tylko końcowy wniosek opinii, stanowi przesłanki dla uzyskania przez sąd podstaw umożliwiających wyjaśnienie sprawy. Z tego też względu zastosowanie art. 286 k.p.c. pozostawione jest uznaniu sądu, co jednak w niniejszej sprawie – zważywszy na powyższe okoliczności – nie dało podstaw do jego zastosowania.

Warto zarazem zwrócić uwagę na to, że opinia nie stanowiła jedynej fachowej wypowiedzi na temat stanu zdrowia wnioskodawcy. Jeszcze na etapie postępowania administracyjnego wnioskodawczyni została poddana badaniom przeprowadzonym przez zespoły lekarskie, które także wykluczyły potrzebę zaliczenia jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Tej zbieżności ocen poszczególnych zespołów lekarskich, wydających swoje opinie niezależnie od siebie, nie można w żaden sposób deprecjonować, lecz trzeba potraktować ją jako dodatkową okoliczność przemawiającą za rzetelnością i prawidłowością opinii sporządzonych przez biegłych. Również dokumentacja medyczna przedłożona przez wnioskodawczynię nie dawała podstaw do zmiany zajętego w tym zakresie stanowiska. Nie wskazywała ona bowiem (poza ogólnymi sugestiami odnośnie kontynuacji leczenia), aby występowały u niego ograniczenia uzasadniające zaliczenie go do wyższego, niż lekki stopnia niepełnosprawności.

Podkreślenia wymaga to, iż subiektywne odczucia wnioskodawczyni co do stanu jej zdrowia nie znajdują odzwierciedlenia w dowodach z opinii biegłych sądowych i nie mogą stanowić podstaw do zmiany decyzji Wojewódzkiego Z. do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. albowiem Sąd orzeka na podstawie całościowego materiału dowodowego a w szczególności dokumentacji medycznej.

Z powyższych względów Sąd nie widział potrzeby uzupełniania opinii biegłych, a tym bardziej – zlecenia sporządzania opinii kolejnemu biegłemu. Stanowisko to jest zgodne z utrwaloną w orzecznictwie Sądu Najwyższego linią

orzecznictwem. I tak w wyroku z dnia 15 lutego 1974 r. (sygn. II CR 817/73, nie publ.) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że dowód z opinii biegłego jak i instytutu ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów a w szczególności art. 217 § 1 kpc. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 kpc Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności.

Analogiczny pogląd Sąd Najwyższy wyraził w wyroku z dnia 18 lutego 1974 r. (sygn. II CR 5/74, Biul. Inf. SN 1974/4 poz. 64), wskazując na to, że okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści, odpowiadającej stronie, zwłaszcza gdy wypowiadało się kilka kompetentnych pod względem fachowym zespołów biegłych, nie może uzasadniać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych. Za nieuzasadnione należy uznać stanowisko, według którego nie wolno zaniechać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych, jeżeli dotychczas opracowane opinie biegłych nie dają podstaw do rozstrzygnięcia sprawy w sensie wskazywanym przez stronę. ***Odmiennie stanowisko oznaczałoby bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona*** (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1974 r., I CR 562/74, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAP 2000/22/807; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1999 r., II UKN 158/99, OSNAP 2001/2/51; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2001 r., IV CKN 478/00, nie publ.).

W wyroku z dnia 21 listopada 1974 r. (sygn. II CR 638/74, OSPiKA 1975/5/108) Sąd Najwyższy podkreślił, że jeżeli opinia biegłego jest tak kategoryczna i tak przekonująca, że sąd określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną, to nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych.

Nadto wskazać należy, że, Sąd nie może zająć stanowiska odmiennego co do stanu zdrowia wnioskodawcy, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego, niż wyrażone w opiniach biegłych (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1987 r., II URN 228/87, PiZS 1988/7/62).

Mając powyższe na uwadze, iż stan zdrowia wnioskodawczyni i dolegliwości jakich doznaje nie naruszają sprawności organizmu w stopniu uzasadniającym orzeczenie innego niż lekki stopień niepełnosprawności oraz nie powodują istotnego obniżenia jej zdolności do wykonywania pracy, a także nie uzasadniają w żaden sposób potrzeby korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.